

**STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY
w sprawie Programu działania Państwowej Inspekcji Pracy w roku 2017**

Rada Ochrony Pracy przy Sejmie RP na posiedzeniu 12 grudnia 2016 r. zapoznała się z *Programem działania Państwowej Inspekcji Pracy w roku 2017*. Dokument określa najważniejsze kierunki działalności kontrolno-prewencyjnej PIP w 2017 r. Uwzględnia zalecenia Rady Ochrony Pracy, komisji sejmowych oraz propozycje związków zawodowych, organizacji pracodawców, ministerstw, urzędów centralnych i organów kontroli warunków pracy.

W 2017 r. Państwowa Inspekcja Pracy planuje przeprowadzenie ok. 79 tys. kontroli. Ponadto PIP podejmie działania prewencyjno-promocyjne adresowane do 110 tys. podmiotów – pracodawców, przedsiębiorców, pracowników i innych osób świadczących pracę.

W bieżącym roku Inspekcja Pracy będzie realizować nowe zadania wynikające z nowelizacji ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, ustawy o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług oraz wdrożonych postanowień Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków ułatwiających korzystanie z praw przyznanych pracownikom w kontekście swobodnego przepływu pracowników.

Program działania PIP na 2017 r. zakłada stały nadzór Inspekcji nad sekcjami, branżami i zakładami o największym ryzyku utraty zdrowia lub życia. Priorytetowo traktuje problematykę zawierania umów cywilnoprawnych zamiast umów o pracę, kontrole czasu pracy i wypłaty wynagrodzenia za pracę. Zadaniem inspektorów będzie nie tylko egzekwowanie prawa, ale także upowszechnianie dobrych standardów pracy i stosowanie tzw. miękkich technik oddziaływania, takich jak doradztwo, instruktaż, motywowanie do poprawy warunków pracy. Od marca ub. roku PIP realizuje w małych i średnich zakładach strategię pierwszej kontroli w formie audytu umożliwiającego wyeliminowanie uchybień i okresowe niestosowanie sankcji.

Działania kontrolno-prewencyjne opisane w *Programie...* obejmują zadania długofalowe (realizowane w latach 2016 – 2018), bieżące i stałe oraz zadania wspólne (realizowane przez kilka okręgowych inspektoratów pracy) i zadania własne okręgowych inspektoratów pracy.

W ramach zadań długofalowych (2016 – 2018) inspektorzy pracy będą monitorować m.in. problematykę zawierania umów cywilnoprawnych w warunkach właściwych dla stosunku pracy oraz outsourcingu pracowniczego. Zadania bieżące obejmować będą m.in. kontrole przestrzegania znowelizowanych na początku 2016 r. przepisów o umowach na czas określony, kontrole w zakładach produkcyjnych wybranych branż w zakresie bezpiecznego użytkowania maszyn i urządzeń technicznych, kontrole w transporcie i gospodarce magazynowej w zakresie bezpieczeństwa eksploatacji urządzeń transportu bliskiego. Natomiast zadania stałe obejmują m.in. badanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy, sprawdzanie stosowania unijnych rozporządzeń dotyczących chemikaliów, kontrole wypłaty wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy, czasu pracy oraz badanie legalności zatrudnienia.

Państwowa Inspekcja Pracy planuje kontynuację dotychczasowych i uruchomienie nowych programów prewencyjnych i edukacyjnych oraz konkursów promujących właściwe działania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy m.in.:

- *Ograniczanie zagrożeń zawodowych w zakładach produkujących wyroby tartaczne i wyroby z drewna,*
- *Pracuję legalnie,*
- *Prewencja wypadkowa,*
- *Zdobądź Dyplom PIP,*
- *Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej,*
- *Poznaj swoje prawa w pracy,*
- *Bezpiecznie od startu.*

Rada Ochrony Pracy pozytywnie ocenia *Program działania Państwowej Inspekcji Pracy na rok 2017*. Priorytety działalności i hierarchia zadań zostały właściwie określone i rzetelnie udokumentowane. Rada wysoko ocenia również działalność prewencyjno-promocyjną prowadzoną przez Państwową Inspekcję Pracy.

Jednocześnie Rada uważa, iż – mimo pozytywnych zmian dotyczących procedur kontroli przyjętych przez parlament – nadal aktualną pozostaje kwestia zapewnienia Inspekcji skuteczniejszego działania. Dotyczy to m.in. uproszczenia procedury rozpoczynania kontroli na podstawie legitymacji służbowej, bez dodatkowych upoważnień. Ważne jest również ujednoczenie przepisów w sposób wykluczający różne interpretacje. Rada od lat wskazuje np. na trzy rozporządzenia

regulujące zasady i tryb uzyskiwania kwalifikacji do obsługi wózków jezdniowych, co utrudnia Inspekcji egzekwowanie przestrzegania niespójnych przepisów.

Rozpatrując programy działania PIP w poprzednich latach Rada zwracała uwagę m.in. na potrzebę ujednoczenia statystyk wypadkowych prowadzonych przez GUS, ZUS i PIP. Nie obejmują one wypadków osób świadczących pracę na innej podstawie niż umowa o pracę. Powoduje to, iż rzeczywisty stan wypadkowości przy pracy pozostaje w zasadzie nieznanym. Dlatego Rada wspiera propozycję Inspekcji wprowadzenia obowiązku zgłaszania do PIP wszystkich śmiertelnych, ciężkich i zbiorowych wypadków przy pracy niezależnie od podstawy jej świadczenia.

Zdaniem Rady, Inspekcja Pracy wymaga również wzmocnienia m.in. kadrowego i finansowego oraz zagwarantowania wsparcia innych służb w zakresie kontroli legalności zatrudnienia.

Działalność Państwowej Inspekcji Pracy ograniczająca skutki nieprzestrzegania prawa i w konsekwencji patologię w stosunkach pracy oraz ograniczanie liczby wypadków przy pracy zasługuje na pozytywną ocenę. Ma również adekwatny wymiar finansowy w postaci kwot odzyskanych dla budżetu państwa, ZUS czy pracowników. Należy o tym pamiętać przy konstruowaniu budżetu PIP. Jego wielkość musi być odpowiednia do zakresu zadań realizowanych przez Inspekcję.

**Przewodniczący
Rady Ochrony Pracy**

/-/ Poseł Janusz Śniadek

Warszawa, 7 lutego 2017 r.